

[...] Po trzech tysiącach lat eksplozji, jaka dokonywała się za sprawą fragmentarycznych i mechanicznych odmian techniki, świat przeżywa implozję. W epoce mechanizacji przedłużyliśmy nasze ciała w przestrzeni. Dzisiaj, po ponad stu latach działania elektrotechniki, przedłużyliśmy nasz ośrodkowy układ nerwowy w globalnym uścisku, pokonując zarówno czas, jak i przestrzeń (mam tu na myśli naszą planetę). Gwałtownie docieramy do ostatniego etapu – technicznej symulacji świadomości, kiedy to twórczy proces poznawania rozszerzymy wspólnie na całą społeczność, tak jak wcześniej przedłużyliśmy nasze zmysły i nerwy za pomocą różnych środków przekazu. Czy przedłużenie świadomości, o które od tak dawna zabiegali producenci promujący różne produkty, będzie „dobrą rzeczą”? Wiele jest odpowiedzi na to pytanie. Mało prawdopodobne jest jednak znalezienie odpowiedzi na takie pytania o przedłużenia człowieka bez rozważenia tych wszystkich przedłużeń razem. Każde z nich bowiem – czy to przedłużenie skóry, ręki, czy nogi – dotyczy całej naszej psychicznej i społecznej złożoności.

W niniejszej książce poddamy analizie niektóre z głównych przedłużeń człowieka, wraz z ich psychicznymi i społecznymi konsekwencjami [...]. Warto podjąć tego rodzaju ryzyko teraz, kiedy stawka jest bardzo wysoka, a konieczność zrozumienia skutków oddziaływania przedłużeń człowieka staje się z godziny na godzinę coraz bardziej paląca [...].

MARSHALL MCLUHAN

Spis treści

Wprowadzenie do wydania
MIT Press

Wieczna teraźniejszość 13

Część I

Wstęp 31

1. Środek przekazu sam jest
przekazem 37

2. Gorące i zimne środki
przekazu 55

3. Odwrócenie przegrzanego
środka przekazu 69

4. Miłośnik gadżetów
Narcyz jak narkoza 79

5. Energia hybrydowa
Les Liaisons Dangéreuses
(*Niebezpieczne związki*) 89

6. Środki przekazu jako
translacie 99

Spis treści

7. Wyzwanie i upadek
Nemesis zdolności tworzenia 107

Część II

8. Słowo mówione
Kwiat diabła? 123

9. Słowo pisane
Oko za ucho 129

10. Drogi i papierowe szlaki 139

11. Liczba
Charakterystyka tłumy 157

12. Ubranie
Przedłużenie naszej skóry 171

13. Mieszkanie
*Nowe spojrzenie i nowy pogląd
na świat* 177

14. Pieniądz
Karta kredytowa biedaka 187

15. Zegary
Zapach czasu 201

16. Druk
Jak w nim kopać 215

17. Komiksy

Spis treści **11**

22. Samochód

Mechaniczna panna młoda 285

23. Reklama

Ściganie się z sąsiadami 295

24. Gry

Przedłużenia człowieka 305

25. Telegraf

Spółeczny hormon 319

26. Maszyna do pisania

Ku epoce żelaznych fanaberii 333

27. Telefon

*Mosiądz dźwięczący czy symbol
brzmiący?* 343

28. Fonograf

*Zabawka, która obkurczyła
narodową pierś* 355

29. Film

Świat na szpuli 367

30. Radio

Plemienny bęben 383

31. Telewizja